

JOSEP LLADÓ i PASCUAL

revifant la memòria històrica

Mn. Santiago Casanova i Giner

Pel mes de maig d'enguany, els mitjans de comunicació del país donaven la notícia d'una important troballa arqueològica. Es tractava d'una mandíbula d'un home de Neandertal, que els experts valoren d'entre 100.000 i 40.000 anys d'antiguitat.

Curiosament, als arqueòlegs de la Universitat de Barcelona, en aquesta ocasió, no els calgué gratar les entranyes de la Cova dels Gegants, de Sitges, per identificar la peça, sinó que fou mitjançant un meticulós estudi dels més de 600 fòssils trobats en aquell indret per l'Agrupació Muntanyenca de Sitges, allà pels anys 50, i que gelosament havia guardat el capellà i paleontòleg Santiago Casanova a casa seva fins que, per exigències del devenir vital, havia cregut oportú deixar-les a bon resguard a l'Arxiu Històric de Sitges l'any 1998.

La notícia, abastament difosa com hem dit, tot i la seva importància no hauria pas ocupat un espai del nostre butlletí sinó fos que el custodi d'aquest tresor arqueològic durant quasi cinquanta anys, Mn. Santiago Casanova, és un personatge estretament lligat a la història d'Argentona de la primera meitat del segle passat.

Avui que tant es parla de recuperar la memòria històrica en qüestions que més aviat poden infectar ferides que ja es donaven per cicatriçades, creiem que també val la pena d'avivar-la amb exemples d'homages que amb senzi-

llesa però també amb saviesa, amb exigència però també amb amor, han anat deixant la seva empremta per tots aquells indrets on el destí els ha portat i que ells, des del primer moment, han acceptat com cosa pròpia, i com cosa pròpia han estimat i han procurat dignificar. És el cas de Mn. Santiago Casanova i, ja que l'ocasió s'ho porta, avui podríem parlar d'ell.

Recentment ordenat sacerdot, l'any 1945 fou destinat a la nostra parròquia en qualitat de vicari. Tenia aleshores vint-i-tres anys, i la força de la joventut i el zel sacerdotal l'empenyien a una intensa activitat, tant en l'exercici del seu ministeri —tenia cura també de la parròquia de Sant Andreu d'Òrrius, aleshores sense rector— com en el camp cultural, en una Argentona defallida, sense pols, ressentida encara del daltabaix bèl·lic. En

connivència amb el rector Mn. Pere Batlle donà vigor i sentit de fraternal obertura al Centre Parroquial, acollint la mainada argentina, fos quina fos la ideologia política o religiosa dels seus pares. El Centre era la casa de tots.

Mn. Santi, com amicalment se l'anomenava, fundà la biblioteca d'aquella entitat i el seu butlletí, el setmanari "Ecos" (1948-1949), junt amb en Joaquim Ripoll, en Jaume Arenas i infinitat de col·laboradors que hi feien les seves primeres passes en el camp literari i periodístic; des de les seves pàgines del butlletí el jove sacerdot promogué i animà la gran Festa de Corpus, amb les seves catifes florals que tanta fama adquiriren. Bon amic d'en Jaume Clavell, amb qui compartia inquietuds i aficions, recolzà des del primer moment l'associació

Mossèn Santiago Casanova entremig de Jaume Clavell (a la seva dreta) i Joaquim Ripoll, l'any de la recuperació de l'Aplec de Sant Jaume de Traià.

Foto: Alfons Güell

D'esquerra a dreta:
Joaquim Ripoll, Jaume
Clavell i mossèn
Santiago Casanova.
Foto: Alfons Güell

dels "Amics d'Argentona", de la qual aquell n'era el capdavanter, col·laborant-hi personalment i oferint-los-hi les seves iniciatives, com per exemple el Concurs-Exposició de Rosaris (1951), que fou tot un èxit de participació popular, o el projecte—compartit amb l'Obra de Sant Francesc, de Mataró— de reconstrucció de la capella de Sant Jaume de Traià, que no arribà a bon terme per mor de l'oposició dels seus propietaris, així com la recuperació del desaparegut aplec. Mn. Casanova és l'autor dels goigs d'aquella enrunada capella.

L'any 1949 deixa Argentona per passar, també de vicari, a la parròquia de Santa Maria de Mataró i el 1952 a la de Santa Madrona de Barcelona. Després és nomenat rector de Sant Marçal de Castellet (1953) on funda el butlletí mensual "Sant Marçal" (1955-1963); dirigeix i imprimeix el butlletí sacerdotal "Fratres" (1957-1963), "Bisgargis", butlletí de la colònia i vila de Forcall, el seu poble nadiu, i "Amunt!" (1953-1956), òrgan de l'Agrupació

Muntanyenca de Sitges. És en aquests anys quan s'efectua la troballa de la mandíbula, recentment "retrobada" pels arqueòlegs de la U.B. L'any 1963 és traslladat d'economista a Sant Martí de Teià, on també funda el corresponent butlletí. L'any 1972, degut a una afecció de la vista es retira a Sitges i l'any següent, ja força recuperat, el cardenal Jubany el nomena capellà tinent de la Tenència parroquial de Santa Maria de Garraf (Sitges) i dirigeix i imprimeix el butlletí "Patronato".

Tot i la seva tasca sacerdotal i, com hem vist, periodística, no ha pas descuidat en cap moment l'afició nascuda en els seus anys de seminarista: la Geologia. Sempre que li ha estat possible s'ha deixat caure pel seu poble de Forcall (Castelló) on, actiu investigador, recull nous fòssils per a la Ciència, alguns dels quals li han estat dedicats: *Casanovina forcali* i *Tornatella casanovai*, dos cargols de l'Aptià d'aquell terme municipal.

És autor de la monografia "*Història de l'ermita de la Mare de*

Déu de Muntanyans". Col·leccionista, autor i divulgador de goigs des de la seva joventut, és a partir de 1976 que dona a conèixer part de la seva important col·lecció. Aquell any publica "Col·lecció de quaranta goigs de la Parròquia de Teià", a la que seguiran "Col·lecció de vint-i-set goigs de la comarca de Morella" (1978) i "Quadern de goigs de la Parròquia de Sitges" (2001).

Mn. Santiago Casanova i Giner és membre del Patronat del Museu de Vilafranca del Penedès, de la Junta de l'Exposició-Museu de Forcall, de la Institució Catalana d'Història Natural, del Grup d'Estudis Sitgetans i de l'Institut d'Estudis Penedesencs, Consiliari dels Amics dels Goigs, de Barcelona, i President d'Amics del Museu Geològic del Seminari de Barcelona.

L'any 1975, l'Ajuntament d'Argentona, en instituir el distintiu "Càntir d'Or", li atorga el primer per la labor realitzada en pro de la vila durant el seu vicariat a la nostra parròquia. (1) i (2).

1. *Història de l'ermita de la Mare de Déu de Muntanyans*. A la solapa d'Alexandre Serra i Romagosa

2. *Enciclopèdia Argentonina* (inèdita).- Josep Lladó i Pascual.